

Ársfundur 27. apríl 2022

Dagskrá

1. Fundarsetning - kosning fundarstjóra og fundarritara.
2. Skýrsla stjórnar, *Ari Skúlason*.
3. Ársreikningur 2021 og fjárfestingarstefnur, *Tryggvi Tryggvason*.
4. Tryggingafræðileg athugun, *Bjarni Guðmundsson*.
5. Tillögur til breytingu á samþykktum sjóðsins.
6. Kosning skoðunarmanna reikninga sjóðsins.
7. Kosning stjórnarmanna
8. Laun stjórnar- og skoðunarmanna.
9. Önnur mál.

Breytt dagskrá

1. Fundarsetning - kosning fundarstjóra og fundarritara.
2. Skýrsla stjórnar, *Ari Skúlason*.
3. Kosning stjórnarmanna.
4. Ársreikningur 2021 og fjárfestingarstefnur, *Tryggvi Tryggvason*.
5. Kosning varastjórnarmanna.
6. Tryggingafræðileg athugun, *Bjarni Guðmundsson*.
7. Tillögur til breytingu á samþykktum sjóðsins.
8. Kosning skoðunarmanna reikninga sjóðsins.
9. Laun stjórnar- og skoðunarmanna.
10. Önnur mál.

1. Skýrsla stjórnar

Ari Skúlason

Ársfundur 27. apríl 2022

2. Kosning stjórnarmanna

Framjóðendur til stjórnar

Eftirtaldir hafa gefið kost á sér sem aðalmenn í stjórn sjóðsins.

Ari Skúlason

Elín Dóra Halldórsdóttir

Helga Jónsdóttir

Ingólfur Guðmundsson

Jóhann Ómarsson

Sigurjón Gunnarsson

Kjörseðill til aðalstjórnar

ATKVÆÐASEÐILL

Kosning til stjórnar Lífeyrissjóðs
bankamanna 27. apríl 2022

Aðalmenn

	Ari Skúlason
	Elín Dóra Halldórsdóttir
	Helga Jónsdóttir
	Ingólfur Guðmundsson
	Jóhann Ómarsson
	Sigurjón Gunnarsson

ATHUGIÐ:

Merkja skal við 3 frambjóðendur, hvorki fleiri né færri.
Setja skal X fyrir framan nöfn frambjóðenda.

Logo of Lífeyrissjóður Bankamanna, featuring a rainbow arch with the text 'LÍFEYRISSJÓÐUR BANKAMANNA' above it.

ATKVÆÐASEÐILL

Kosning til stjórnar Lífeyrissjóðs
bankamanna 27. apríl 2022

Varaþingmenn

	Kjartan Jóhannsson

ATHUGIÐ:
Merkja skal við 3 frambjóðendur, hvorki fleiri né færri. Komi
framboð fram fyrir fleiri en 3 nöfn skal skrifa full nöfn á kjörseðlinum.
Setja skal X fyrir framan nöfn frambjóðenda.

3. Ársreikningur 2021

Tryggvi Tryggvason

Ársfundur 27. apríl 2022

Ávöxtun

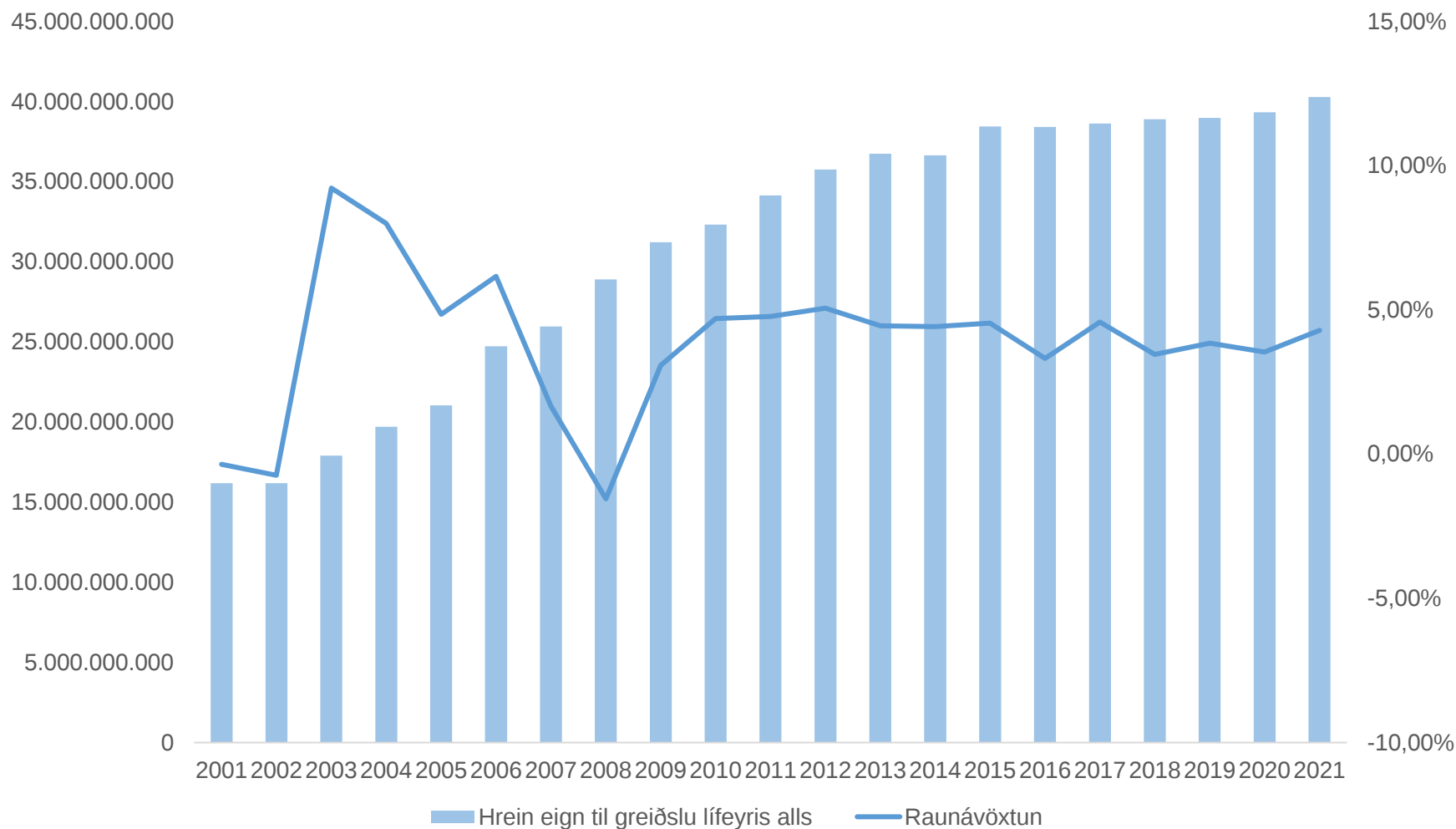
- Aldursdeild
 - Hrein nafnávöxtun 16,0%, raunávöxtun 10,6%
 - Meðaltal síðustu 5 ára 6,3% raunávöxtun
 - 4,3% raunávöxtun að meðaltali frá stofnun 1998.
- Hlutfallsdeild
 - Hrein nafnávöxtun 9,3%, raunávöxtun 4,3%
 - Meðaltal síðustu 5 ára 4,0% raunávöxtun
 - 3,8% raunávöxtun að meðaltali frá stofnun 1998.
- Mikilvægt að taka tillit til mismunandi áhættustigs lífeyrissjóða við samanburð. Eins hafa mismunandi uppgjörsaðferðir áhrif sem jafnast út til lengri tíma.
- Eignasöfn beggja deilda eru áhættuminni en margra íslenskra lífeyrissjóða og sveiflur í ávöxtun því minni.

Vaxtaumhverfið

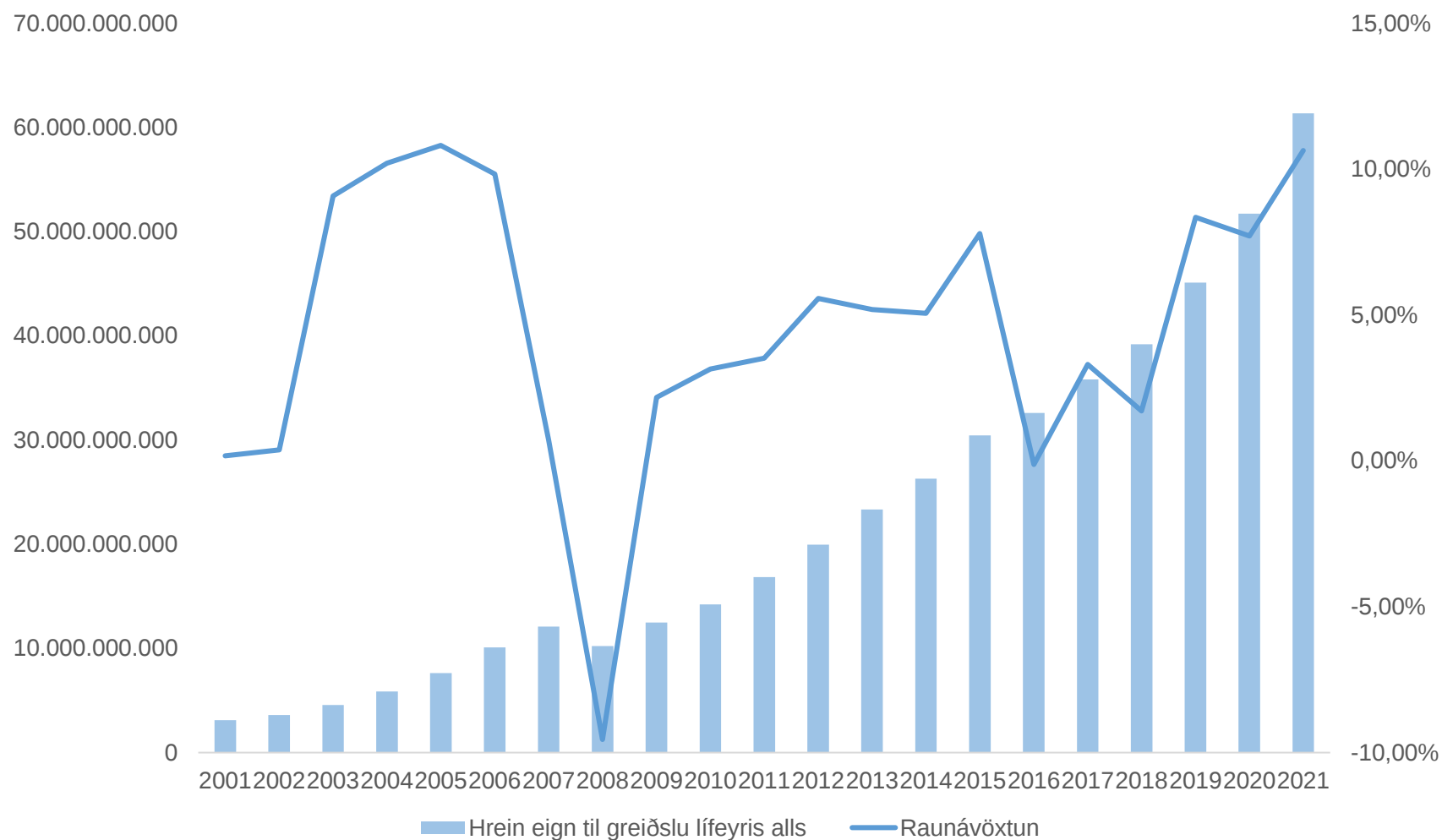
Tegund	Ávöxtun	
Ríkisbréf	-0,66% - 0,83%	Verðtryggt
Húsnæðisbréf	-0,50% - 1,00%	
Sveitarfélög og LSS	-1,0% - 1,50%	
Sértryggð bankabréf	-1,5% - -0,4%	
Fasteignafélög*	1,25% - 2,50%	
Innlán bundin	0,0% – 0,5%	
Ríkisbréf	4,1% - 5,13%	Óverðtryggt
Sértryggð bankabréf	5,4% - 5,6%	
Sveitarfélög	3,3% - 4,3%	
Innlán bundin	2,9% - 3,5%	

* EIK, Reginn, Reitir, Búseti, AL, Heimavellir

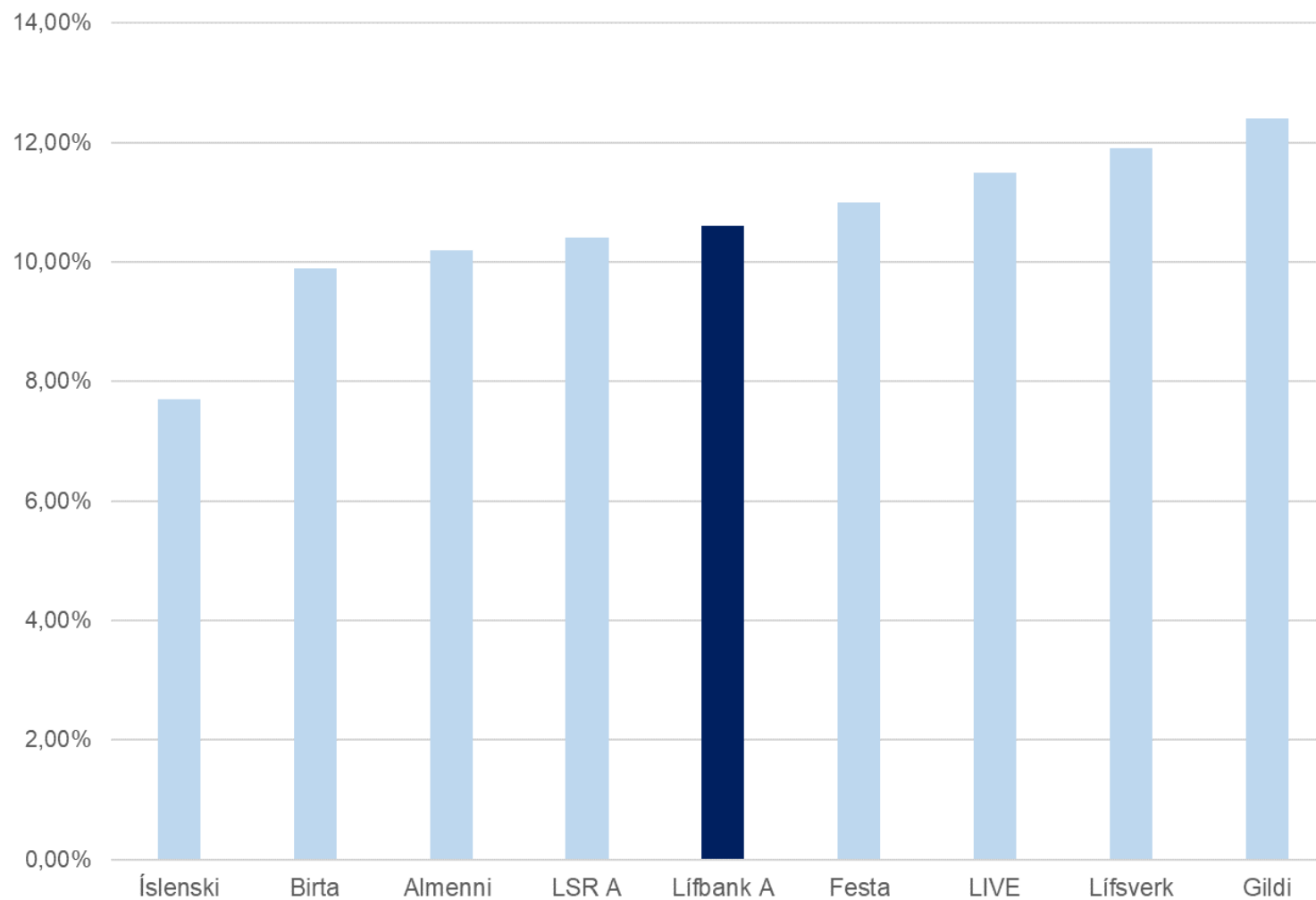
Þróun hreinnar eignar og raunávöxtunar - Hlutfallsdeild

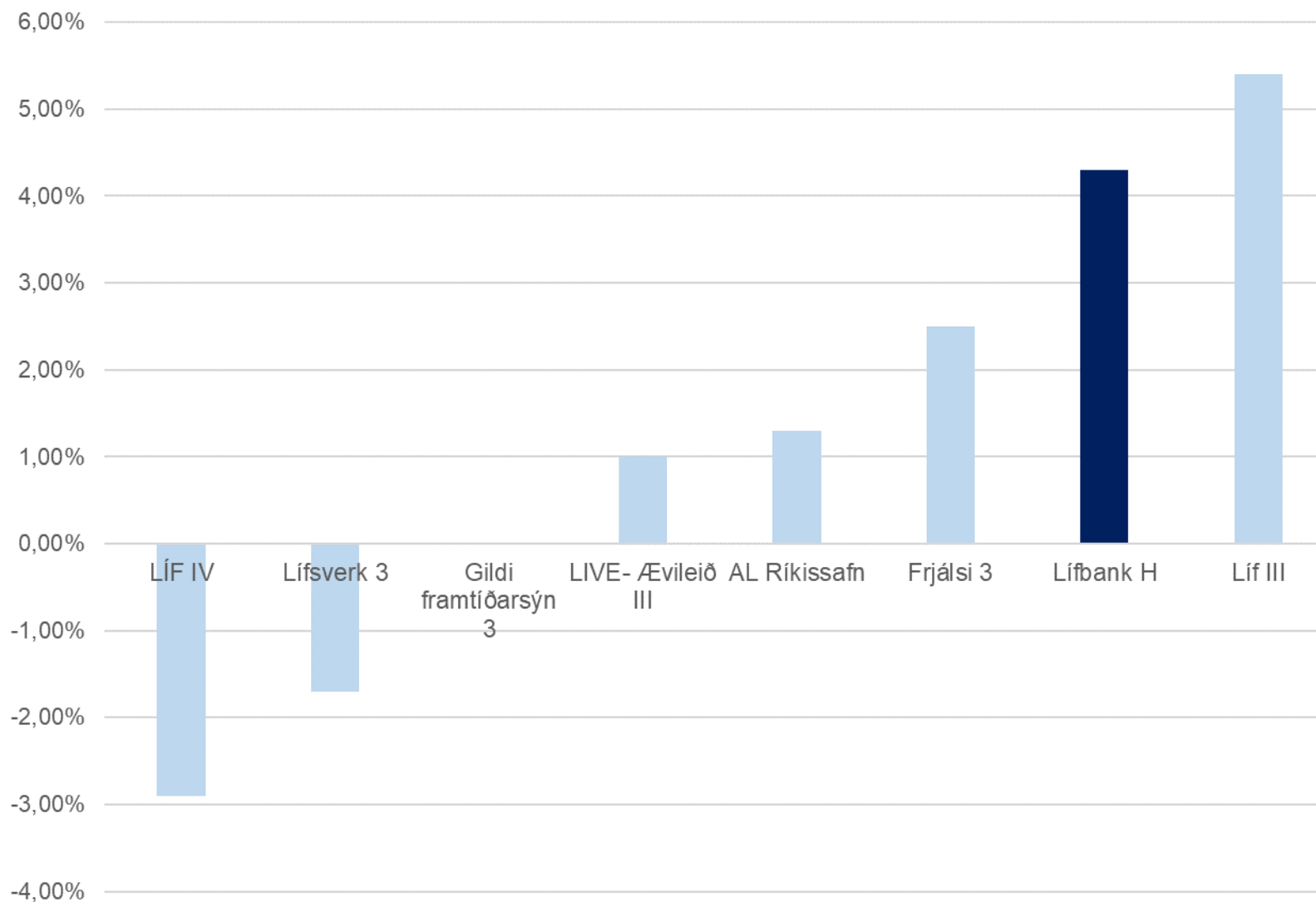
Þróun hreinnar eignar og raunávöxtunar - Aldursdeild

Raunávöxtun opinna samtryggingarsjóða 2021

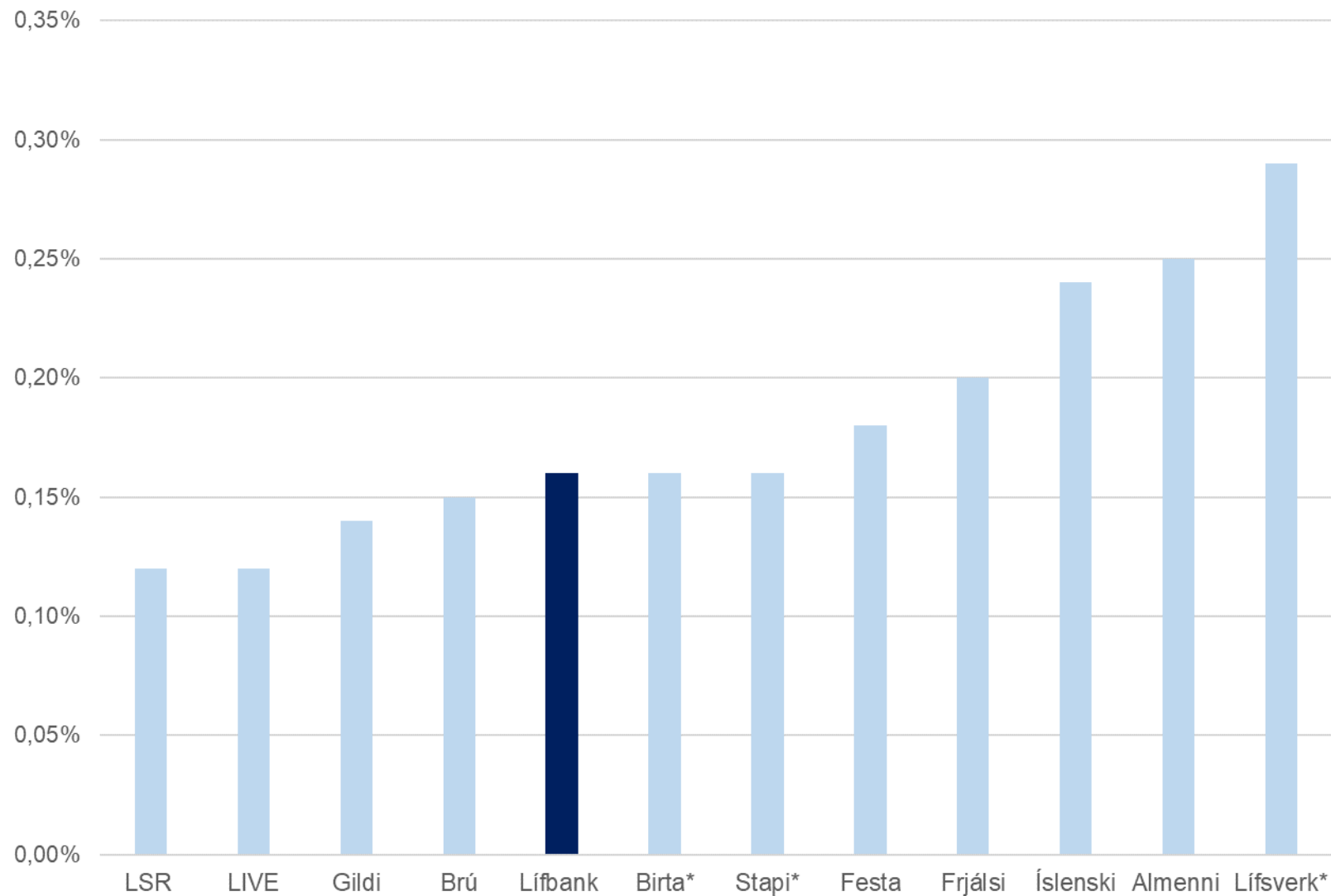

Dæmi um raunávöxtun varfærinna deilda 2021

Rekstrarkostnaður lífeyrissjóða

hlutfall af hreinni eign

*tölur frá 2020

Hlutfallsdeild

Ársreikningur

2021

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021

	Skýr.	2021	2020
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		24.519	26.673
Iðgjöld launagreiðenda		100.628	107.701
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		0	(168)
		125.147	134.206
Sérstök aukaframlög	3	11.857	17.647
		137.004	151.854
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	2.741.197	2.542.119
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		828	890
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		618	1.127
		2.742.643	2.544.135

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021

		Skýr.	2021	2020
Lífeyrir				
Heildarfjárhæð lífeyris	4		2.741.197	2.542.119
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs			828	890
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris			618	1.127
			<u>2.742.643</u>	<u>2.544.135</u>
Hreinar fjárfestingartekjur				
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5		959.083	228.977
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6		2.594.087	2.098.674
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum			56.845	460.958
Vaxtatekjur af handbæru fé			1.285	2.774
Fjárfestingargjöld	7		(12.550)	(11.404)
			<u>3.598.750</u>	<u>2.779.979</u>
Rekstrarkostnaður				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8		95.045	88.194
Hlutdeild aðildarfyrirtækja í rekstrarkostnaði	20		(49.146)	(46.207)
			<u>45.899</u>	<u>41.987</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris			947.212	345.710
Hrein eign frá fyrra ári			<u>39.339.215</u>	<u>38.993.505</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok			<u>40.286.427</u>	<u>39.339.215</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

	Skýr.	31.12.2021	31.12.2020
Eignir			
Fjárfesting			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	3.836.275	5.483.004
Skuldabréf	10	35.390.583	32.338.356
Bundnar bankainnstæður		345.156	838.764
		<u>39.572.015</u>	<u>38.660.124</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		7.016	7.397
Aðrar kröfur		29.672	32.725
		<u>36.687</u>	<u>40.123</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	15	<u>1.263</u>	<u>1.018</u>
Handbært fé		<u>680.157</u>	<u>660.492</u>
Eignir samtals		<u><u>40.290.122</u></u>	<u><u>39.361.757</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

		Skýr.	2021	2020
Skuldir				
Viðskiptaskuldir				
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur			3.433	3.308
Aðrar skuldir	17		262	19.234
Skuldir samtals			<u>3.695</u>	<u>22.542</u>
 Hrein eign til greiðslu lífeyris			<u>40.286.427</u>	<u>39.339.215</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2021

	2021	2020
Inngreiðslur		
Iðgjöld	137.386	145.182
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	1.285	2.774
Aðrar inngreiðslur	49.146	46.207
	<u>187.817</u>	<u>194.163</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	2.761.615	2.568.182
Rekstrarkostnaður	94.443	87.977
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	721	148
Aðrar útgreiðslur	1.552	25.537
	<u>2.858.332</u>	<u>2.681.843</u>
Breyting á ráðstöfunarfé til fjárfestingar	<u>(2.670.515)</u>	<u>(2.487.680)</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2021

Fjárfestingarhreyfingar

Skýr.	2021	2020
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	7.671	1.291
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	(1.623.230)	(5.197.740)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	4.213.582	1.408.737
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	3.650.069	2.377.083
Keypt skuldabréf	(4.228.969)	(3.795.867)
Seld skuldabréf	120.604	458.892
Endurgreidd bundin innlán	550.453	7.292.540
	<u>2.690.179</u>	<u>2.544.936</u>
 Hækkun á handbæru fé	 19.665	 57.256
Handbært fé í ársbyrjun	<u>660.492</u>	<u>603.236</u>
 Handbært fé í árslok	<u><u>680.157</u></u>	<u><u>660.492</u></u>

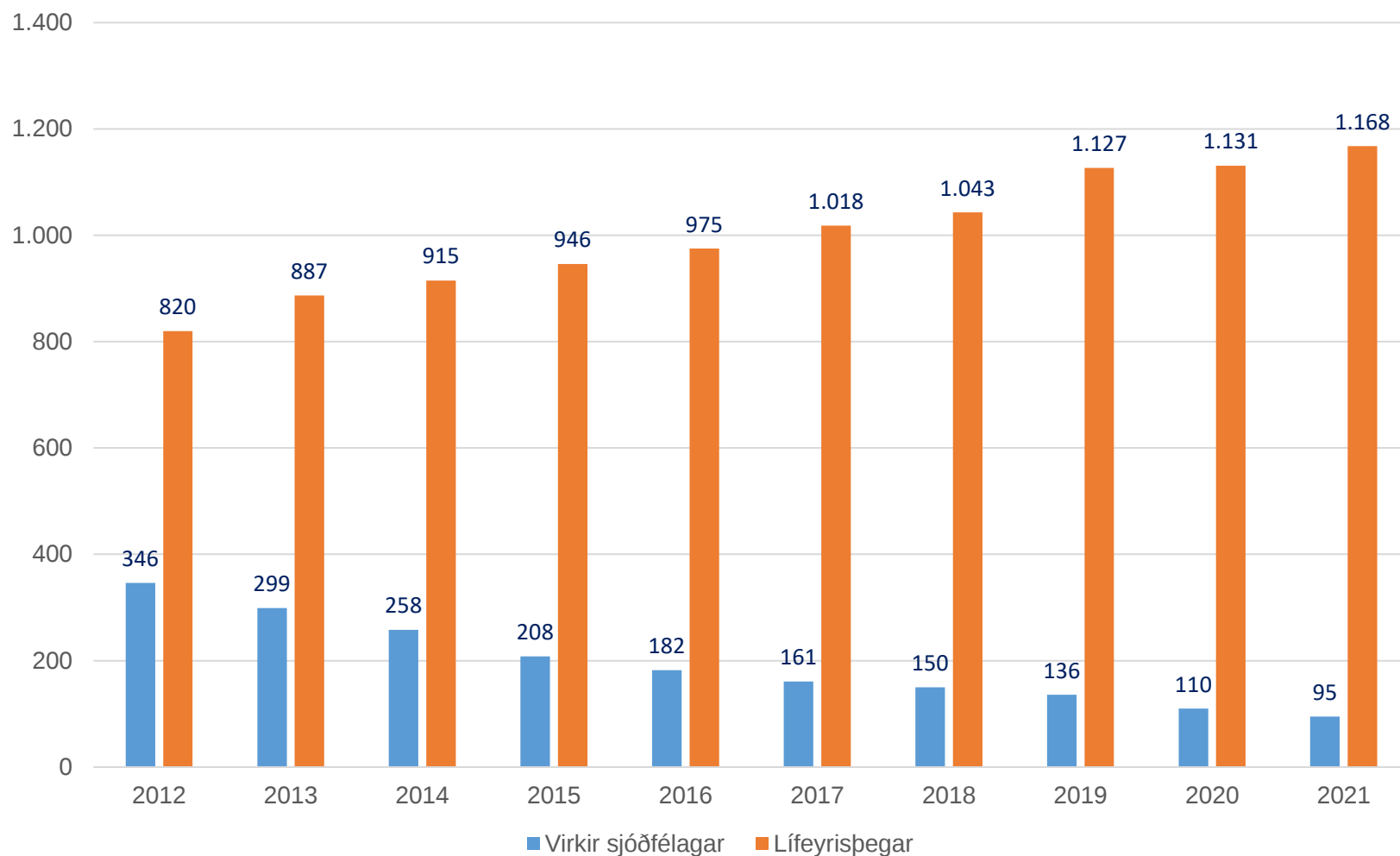
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2021

Tryggingafræðileg staða 2021

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	40.286,4		40.286,4
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	-1.059,1		-1.059,1
Núvirði framtíðariðgjalda.....		603,0	603,0
Eignir samtals.....	39.227,3	603,0	39.830,3
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir.....	34.078,4	786,3	34.864,7
Örorkulífeyrir.....	431,8	11,5	443,3
Makalífeyrir.....	4.815,4	49,3	4.864,7
Barnalífeyrir.....		0,5	0,5
Dánar- og makabætur.....		13,1	13,1
95 ára regla.....	467,6	80,0	547,6
Endurgreiðsla iðgjalda.....	611,3		611,3
Núvirði framtíðarrekkstrarkostnaður.....	372,6	14,2	386,8
Skuldbindingar samtals.....	40.777,1	954,9	41.732,0
Eignir umfram skuldbindingar	-1.549,7	-351,9	-1.901,7
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	-3,8%	-36,9%	-4,6%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-3,4%	-46,6%	-4,8%

Skipting virkra sjóðfélaga og lífeyrisþega - Hlutfallsdeild

Aldursdeild

Ársreikningur

2021

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021

	Skýr.	2021	2020
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		772.994	771.221
Iðgjöld launagreiðenda		1.223.069	1.218.453
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(1.405)	230
		1.994.659	1.989.904
Sérstök aukaframlög	3	21.102	21.732
		2.015.761	2.011.635
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	753.444	652.427
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		19.045	18.208
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		812	1.303
		773.301	671.938

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2021

Lífeyrir	Skýr.	2021	2020
Heildarfjárhæð lífeyris	4	753.444	652.427
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		19.045	18.208
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		812	1.303
		<u>773.301</u>	<u>671.938</u>
Hreinar fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	6.364.097	3.548.099
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6	2.100.960	1.665.712
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		65.489	139.206
Vaxtatekjur af handbæru fé		(11.452)	58.890
Fjárfestingargjöld	7	(27.837)	(15.341)
		<u>8.491.256</u>	<u>5.396.567</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	104.384	95.386
Önnur gjöld	9	10.001	6.963
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		9.619.331	6.633.915
Hrein eign frá fyrra ári		<u>51.750.633</u>	<u>45.116.718</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>61.369.964</u>	<u>51.750.633</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

	Skýr.	31.12.2021	31.12.2020
Eignir			
Fjárfesting			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	10	30.902.694	22.057.870
Skuldabréf	11	28.849.730	26.662.376
Bundnar bankainnstæður		460.208	948.492
		<u>60.212.632</u>	<u>49.668.738</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur		141.411	137.750
Aðrar kröfur		31.208	31.320
		<u>172.619</u>	<u>169.070</u>
Ýmsar eignir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	16	<u>1.254</u>	<u>1.011</u>
Handbært fé		<u>1.227.282</u>	<u>2.156.414</u>
Eignir samtals		<u><u>61.613.787</u></u>	<u><u>51.995.232</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

Skuldir	Skýr.	2021	2020
Viðskiptaskuldir			
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		1.471	1.357
Aðrar skuldir	18	242.352	243.242
Skuldir samtals		<u>243.823</u>	<u>244.599</u>
 Hrein eign til greiðslu lífeyris		 <u>61.369.964</u>	 <u>51.750.633</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2021

	2021	2020
Inngreiðslur		
Iðgjöld	2.012.100	1.934.456
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	(11.452)	58.890
	<u>2.000.648</u>	<u>1.993.346</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	779.077	685.551
Rekstrarkostnaður	108.913	87.275
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	717	147
Aðrar útgreiðslur	(28.845)	2.341
	<u>859.862</u>	<u>775.313</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>1.140.786</u>	<u>1.218.033</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2021

Fjárfestingarhreyfingar

	Skýr.	2021	2020
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		147.983	76.893
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(4.844.202)	(4.791.700)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		2.159.222	2.069.188
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		3.631.405	3.271.100
Keypt skuldabréf		(3.840.792)	(2.150.325)
Seld skuldabréf		122.692	0
Endurgreidd bundin innlán		553.773	1.206.285
		<u>(2.069.918)</u>	<u>(318.559)</u>
(Lækkun) hækkun á handbæru fé		(929.132)	899.474
Handbært fé í ársbyrjun		<u>2.156.414</u>	<u>1.256.941</u>
Handbært fé í árslok		<u><u>1.227.282</u></u>	<u><u>2.156.414</u></u>

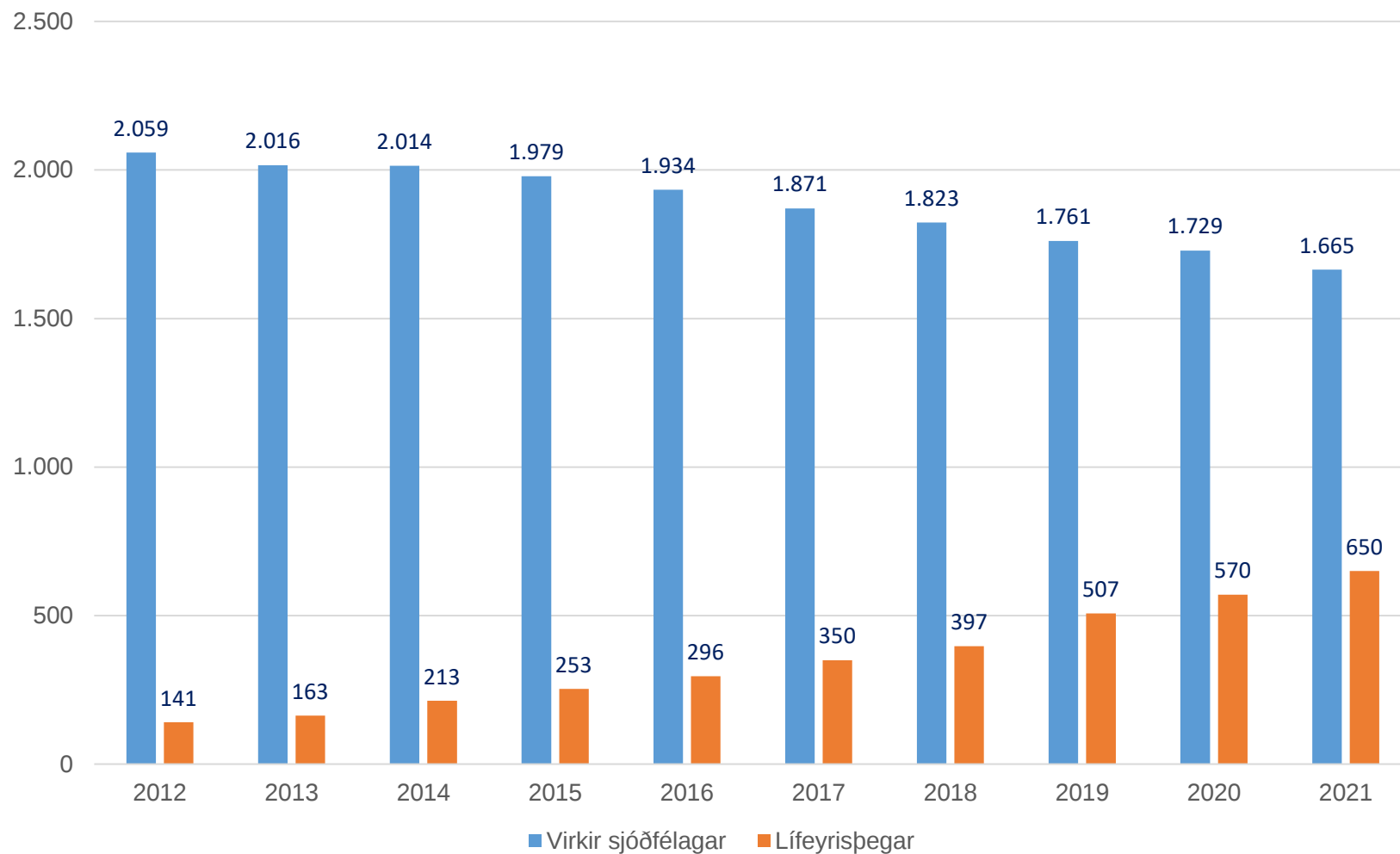
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2021

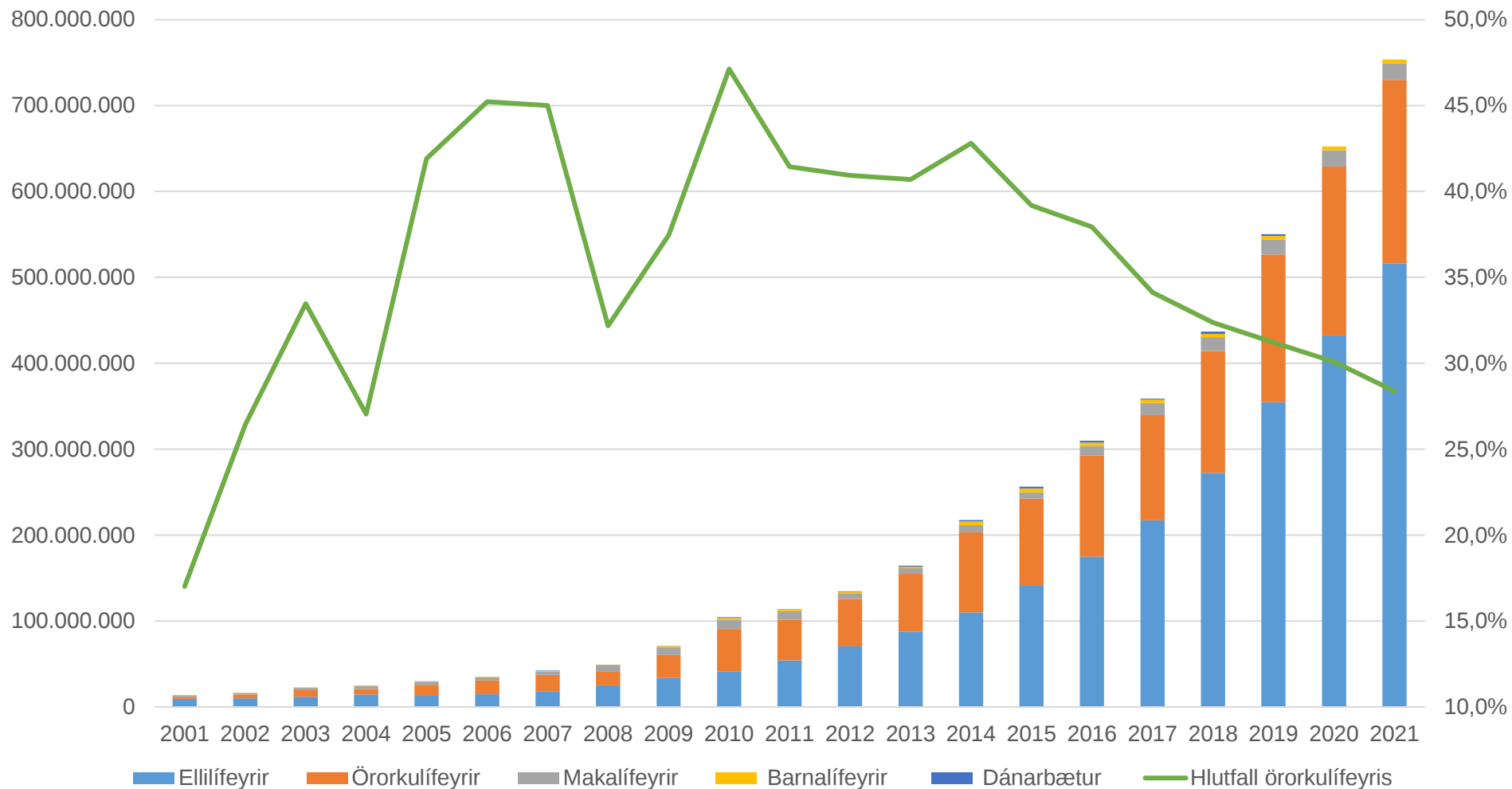
Tryggingafræðileg staða 2021

Eignir	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	61.370,0		61.370,0
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa.....	-656,4		-656,4
Núvirði framtíðariðgjalda.....		27.098,6	27.098,6
Eignir samtals.....	60.713,6	27.098,6	87.812,2
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir.....	51.005,3	24.517,5	75.522,8
Örorkulífeyrir.....	4.142,9	2.351,7	6.494,6
Makalífeyrir.....	1.325,5	695,8	2.021,3
Barnalífeyrir.....	20,9	108,2	129,1
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar.....	1.058,9	1.026,6	2.085,5
Skuldbindingar samtals.....	57.553,5	28.699,8	86.253,3
Eignir umfram skuldbindingar	3.160,1	-1.601,2	1.558,9
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok.....	5,5%	-5,6%	1,8%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun.....	-3,2%	-5,9%	-4,2%

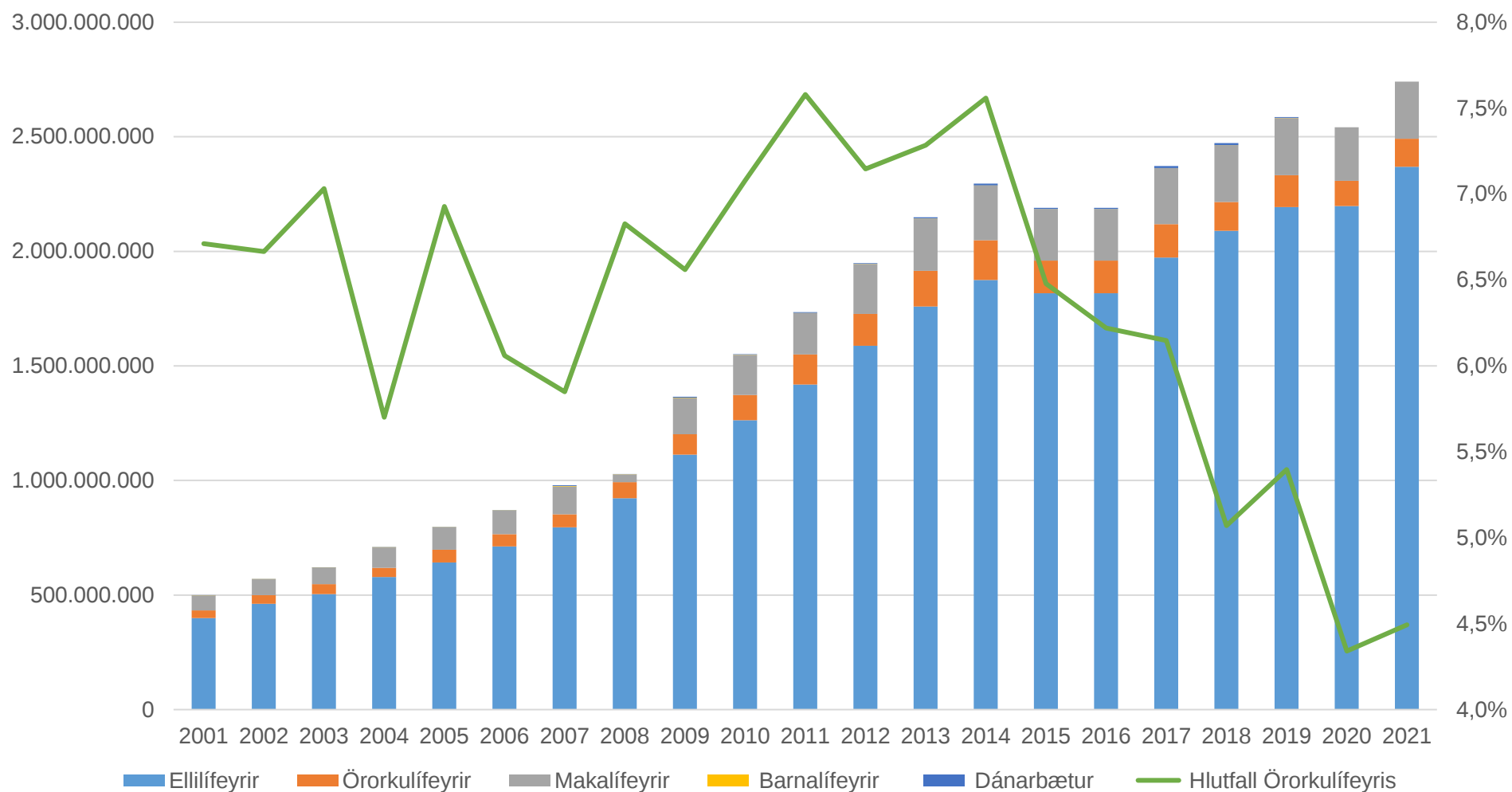
Skipting virkra sjóðfélaga og lífeyrisþega - Aldursdeild

Þróun lífeyris - Aldursdeild

Þróun lífeyris - Hlutfallsdeild

Fjárfestingarstefnur 2022

Fjárfestingarstefna Hlutfallsdeildar

		Staða	Vikmörk	
		31.12.2021	Viðmið	Lágmark
A	Ríkisvixlar og skuldabréf (A.a)	52,7%	53,0%	40,0%
	Fasteignaveðtryggð skuldabréf (A.b)	1,6%	2,0%	0,0%
B	Skuldabréf sveitarfélaga (B.a)	3,1%	1,5%	0,0%
	Innlán (B.b)	2,5%	2,5%	0,0%
	Sértryggð skuldabréf (B.c)	3,5%	3,0%	0,0%
C	Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingafélaga (C.a)	1,9%	5,0%	0,0%
	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS (C.b)	0,0%	2,0%	0,0%
D	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga (D.a)	18,9%	15,0%	5,0%
	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu (D.b)	6,3%	6,0%	0,0%
E	Hlutabréf félaga (E.a)	2,9%	2,0%	0,0%
	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu (E.b)	6,6%	8,0%	0,0%
	Fasteignir í aðildarríki OECD eða EES eða Færeyjum (E.c)	0,0%	0,0%	0,0%
F	Afleiður sem draga úr áhættu (F.a)	0,0%	0,0%	0,0%
	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður (F.b)	0,0%	0,0%	0,0%
		100%	100,0%	

Eignir í erlendum gjaldmiðli	0,0%	2,0%	10,0%	40,0%
------------------------------	------	------	-------	-------

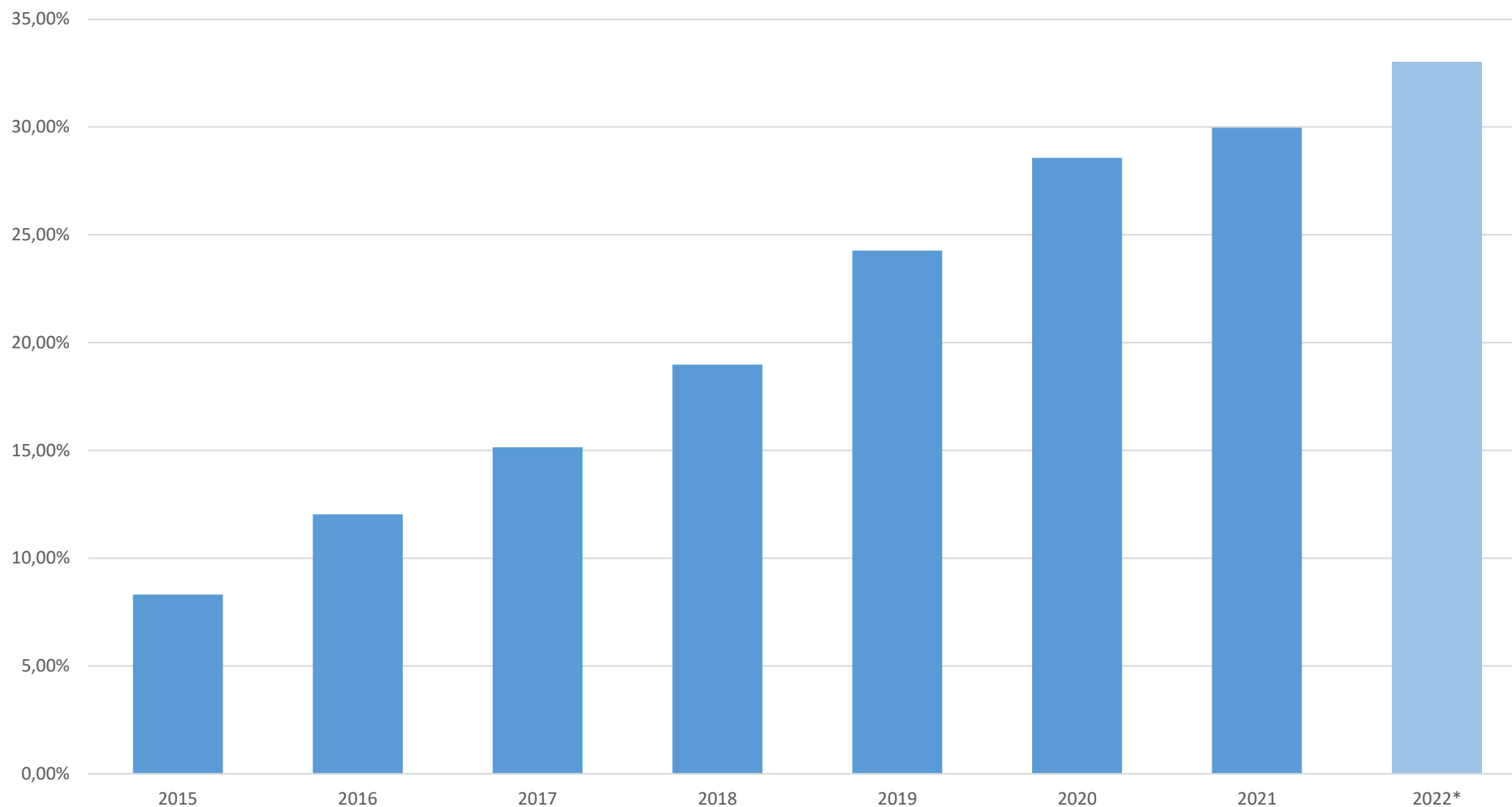
- Áfram lágt áhættustig og stöðug raunávöxtun - tekur mið af eðli deildarinnar
 - Lokuð deild
 - Minnkandi innflæði
 - Vaxandi útflæði
 - Þolir illa sveiflur í ávöxtun
- Áhersla á fyrirsjáanlegt greiðsluflæði til að lágmarka áhættu
- Markmið fyrir skuldabréf félaga, lánastofnanna og sjóða hafa aukist á kostnað innlána

Fjárfestingarstefna Aldursdeildar

		Staða	Vikmörk		
		31.12.2021	Viðmið	Lágmark	Hámark
A	Ríkisvixlar og skuldabréf (A.a)	16,8%	17,5%	10,0%	60,0%
	Fasteignaveðtryggð skuldabréf (A.b)	2,5%	5,0%	0,0%	12,0%
B	Skuldabréf sveitarfélaga (B.a)	2,4%	2,0%	0,0%	5,0%
	Innlán (B.b)	2,4%	2,0%	0,0%	20,0%
	Sértryggð skuldabréf (B.c)	4,7%	5,0%	0,0%	20,0%
C	Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingafélaga (C.a)	0,7%	2,0%	0,0%	10,0%
	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS (C.b)	25,7%	26,0%	5,0%	40,0%
D	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga (D.a)	14,6%	17,0%	5,0%	25,0%
	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu (D.b)	5,4%	4,0%	0,0%	10,0%
	Hlutabréf félaga (E.a)	10,5%	6,5%	0,0%	15,0%
E	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu (E.b)	14,2%	13,0%	0,0%	25,0%
	Fasteignir í aðildarríki OECD eða EES eða Færeyjum (E.c)	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%
F	Afleiður sem draga úr áhættu (F.a)	0,0%	0,0%	0,0%	10,0%
	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður (F.b)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
		100%	100,0%		
Eignir í erlendum gjaldmiðli		30,0%	33,0%	10,0%	40,0%

- Varfærin stefna en hærra áhættustig en hjá Hlutfallsdeild.
- Markmið fyrir erlend verðbréf hækkað úr 30% í 33% - hefur þá fjórfaldast frá 2015.

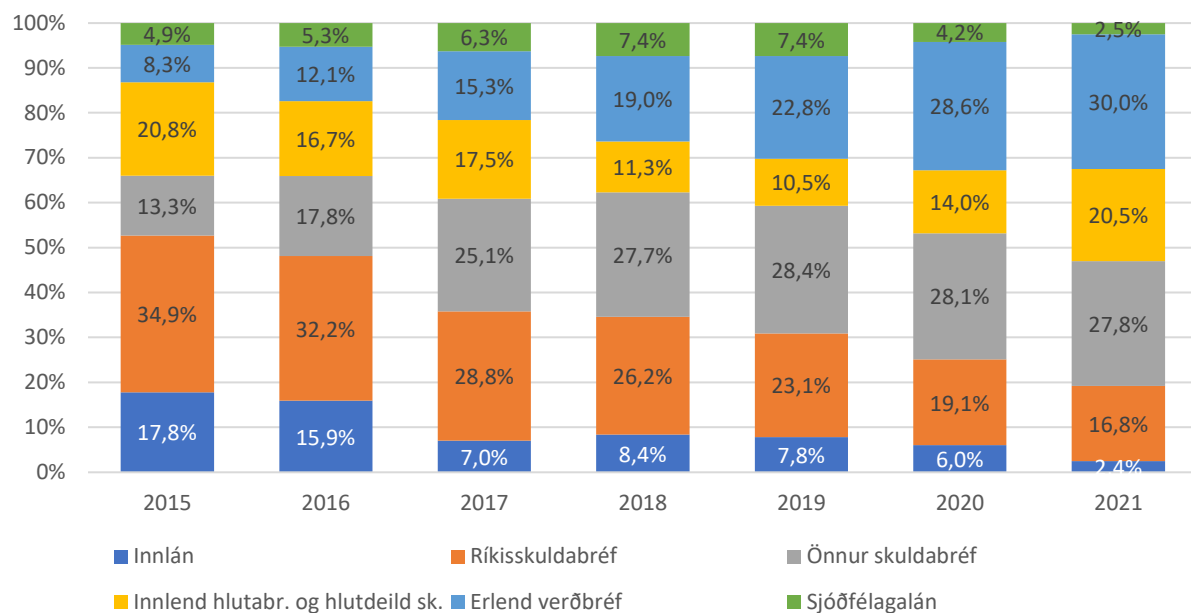
Erlent hlutfall Aldursdeildar

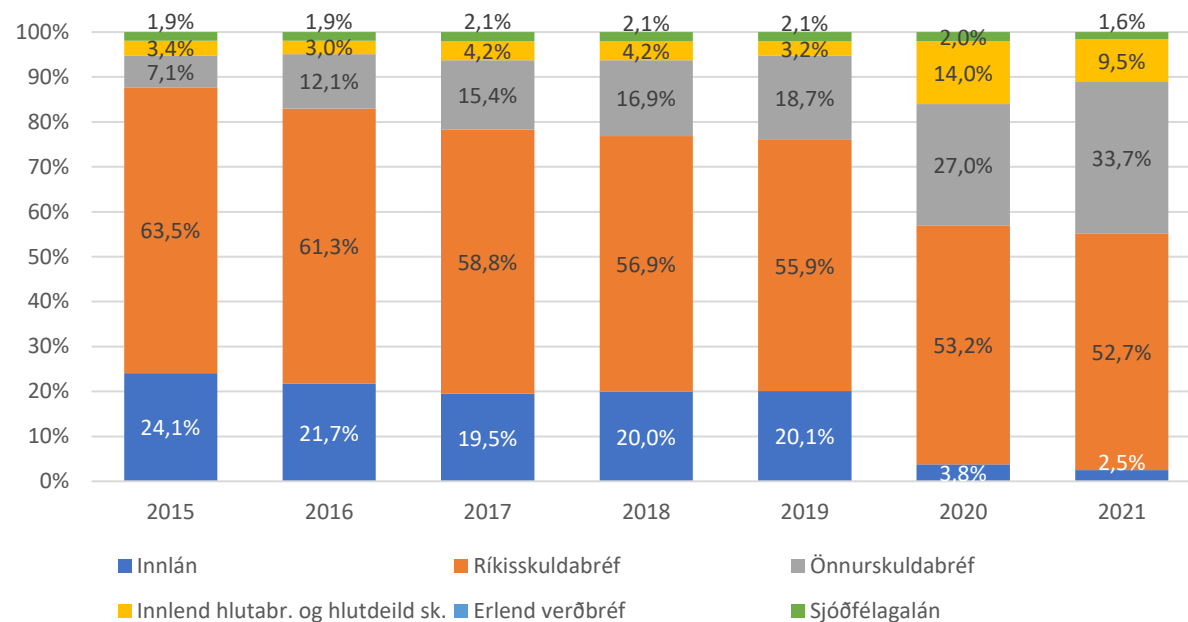
* Markmið skv. fjárfestingastefnu 2021

Þróun eignasamsetningar

Aldursdeild

Hlutfallsdeild

4. Kosning varastjórnarmanna

Framjóðendur til varastjórnar

Eftirtaldir hafa gefið kost á sér sem varamenn í stjórn sjóðsins.

Kjartan Jóhannesson
(Helga Jónsdóttir)
(Sigurjón Gunnarsson)

Kjörseðill til varastjórnar

ATKVÆÐASEÐILL

Kosning til stjórnar Lífeyrissjóðs
bankamanna 27. apríl 2022

Varamenn

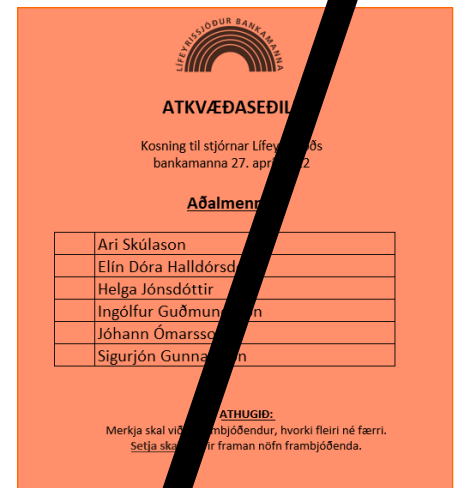
	Kjartan Jóhannesson

ATHUGIÐ:

Merkja skal við 3 frambjóðendur, hvorki fleiri né færri. Komi framboð fram á fundinum skal skrifa full nöfn á kjörseðilinn.

Setja skal tölustafina 1-3 fyrir framan nöfn frambjóðenda.

Skrifa skal fullt nafn
frambjóðanda sem bætast
við á fundinum

Tryggingafræðilegar úttektir

Bjarni Guðmundsson
Tryggingastærðfræðingur

Tryggingafræðileg athugun

Helstu forsendur útreikninga ákveðnar með reglugerð sem fjármálaráðuneyti gefur út, 391/1998

Tryggingafræðingi þó heimilt að víkja frá staðalforsendum ef aðrar forsendur eiga betur við í viðkomandi sjóð

Mikilvægustu forsendur eru um vexti og lífs- og örorkulíkur

Forsendur útreikninga 2021

Vaxtaforsenda áfram 3,5% raunávöxtun (brúttó) –
Fyrir hlutfallsdeild er gert ráð fyrir 0,5% launahækkunum umfram
verðlag og auk þess aldursbundnum launahækkunum

Engar breytingar á forsendum frá athugun 2020

- Þó er til samanburðar reiknað með spá FÍT um lækkun dánartíðni til
framtíðar
- Nánar um það síðar

Hlutfallsdeild

Tryggingafræðileg staða í lok 2021

Eignaliðir	Eignir	Iðgjöld	Samtals
Bókfærð eign	40.286,4		40.286,4
Endurmat	-1.059,1		-1.059,1
Núvirði iðgjalda		603,0	603,0
Samtals eignir	39.227,4	603,0	39.830,4
Skuldbindingar	Áunnið	Framtíð	Samtals
Ellilífeyrir	34.078,4	786,3	34.864,6
Örorkulífeyrir	431,8	11,5	443,3
Makalífeyrir	4.815,4	49,3	4.864,7
Barnalífeyrir	0,0	0,5	0,5
Dánar- og makabætur		13,1	13,1
95 ára regla	467,6	80,0	547,6
Endurgreidd iðgjöld	611,3		611,3
Rekstrarkostnaður	372,6	14,2	386,8
Samtals skuldbindingar	40.777,1	954,8	41.732,0
Eignir umfram skuldbinding	-1.549,8	-351,8	-1.901,6
Hlutfall	-3,8%	-36,8%	-4,6%

Breytingar frá fyrra ári

- Staða fer úr -4,7% í -4,6%
- Ávöxtun að teknu tilliti til endurmats umfram 3,5%

Aldursdeild

Tryggingafræðileg staða í lok árs 2021

Eignaliðir	Eignir	Iðgjöld	Samtals
Bókfærð eign	61.370,0		61.370,0
Endurmat	-656,4		-656,4
Núvirði iðgjalda		27.098,6	27.098,6
Samtals eignir	60.713,5	27.098,6	87.812,1
Skuldbindingar	Áunnið	Framtíð	Samtals
Ellilífeyrir	51.005,3	24.517,5	75.522,8
Örorkulífeyrir	4.142,9	2.351,7	6.494,6
Makalífeyrir	1.325,5	695,8	2.021,3
Barnalífeyrir	20,9	108,2	129,2
Rekstrarkostnaður	1.058,9	1.026,6	2.085,5
Samtals skuldbindingar	57.553,6	28.699,8	86.253,4
Eignir umfram skuldbinding	3.159,9	-1.601,2	1.558,692
Hlutfall	5,5%	-5,6%	1,8%

Breyting frá fyrra ári

- Áfallin staða batnar vegna góðrar ávöxtunar, fer úr -4,1% (eftir breytingu samþykkta) í +5,5%
- Heildarstaða í +1,8% og því innan tilskilinna marka
- Huga þarf að breytingu réttindaávinnslu sem er miðuð við forsendur fyrir 2007

Hækkandi lífaldur og nýr reiknigrunnur FÍT

Hækkandi lífaldur

- Lífaldur
 - Hvernig reiknað
 - Þróun undanfarna áratugi
- Nýjar lífaldurstöflur
 - Hefðbundnar töflur vs. spá
 - Reiknilíkan FÍT frá árinu 2020
- Áhrif á tryggingafræðileg uppgjör

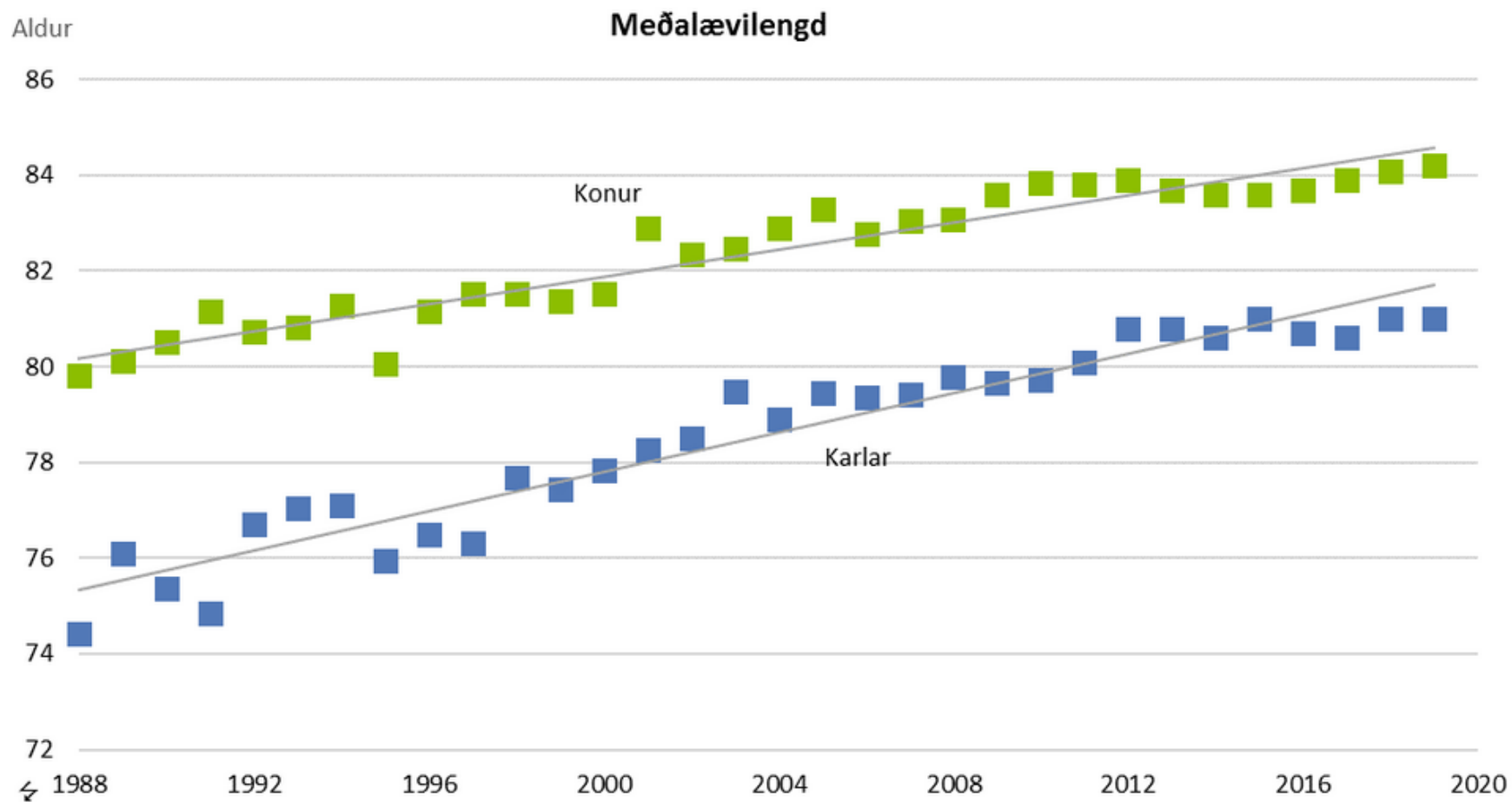
Lífaldur

- Allir kannast við fréttir á borð við þessar:
 - „Meðalævilengd karla á Íslandi var 81,0 ár árið 2019 og meðalævilengd kvenna 84,2 ár. Meðalævilengd sýnir hve mörg ár einstaklingur á að meðaltali ólifuð við fæðingu.“
Hagstofa Íslands 29.6.2020
 - „The first year of the pandemic reduced Americans’ life expectancy at birth by 1.5 years, to 77.3 years“
Time.com July 21, 2021
- Hvað er átt við hér ?

Lífaldur

- Á einhverju tilteknu árabili (eitt ár, eða fimm ár)
 - Td. 2019, eða 2014-2018
 - Finnum fjölda sem deyr á hverju aldursári, 0 til 100+ og deilum með fjölda lifandi á því aldursári
- Þannig fást aldursbundnar dánarlíkur
- Gefum okkur svo að þessar reiknuðu dánarlíkur gildi á komandi ævi þess sem er nýfæddur
- Þannig getum við t.d. reiknað meðal ólifaða ævi við fæðingu

Lífaldur - breytingar

Lífaldur

- Á tímabilinu 1988 hefur því þannig reiknaður lífaldur að meðaltali lengst um 2,25 mánuði á ári fyrir karla og 1,5 mánuði fyrir konur
- Aldursbundin dánartíðni hefur greinilega verið að breytast
- Breytingar virðast nokkuð reglulegar
- Að gera ráð fyrir óbreyttri aldursbundinni dánartíðni til framtíðar virðist ekki skynsamlegt

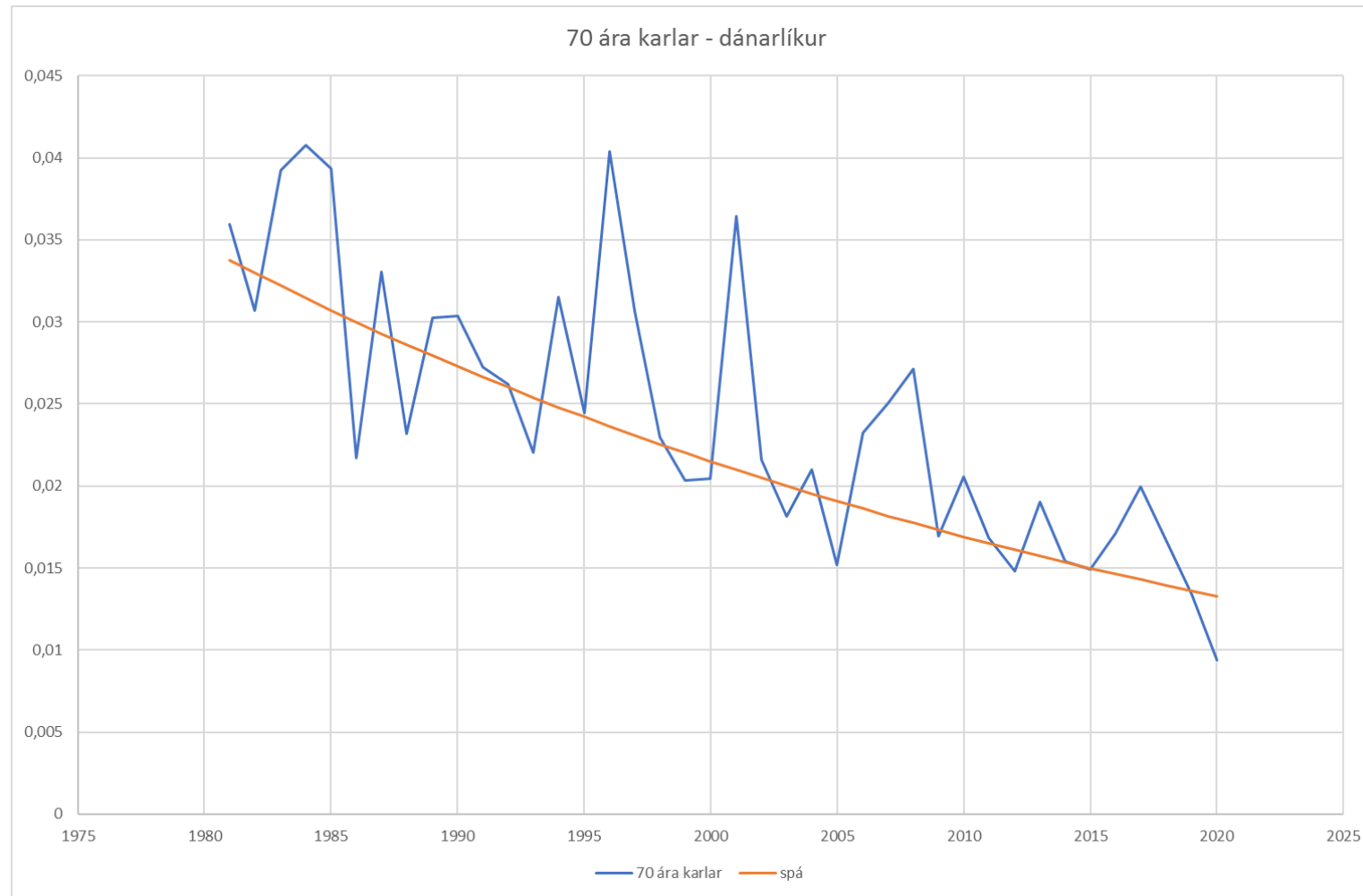
Lífaldur

- Í flestum (öllum?) nágrannalöndum er tryggingafræðilegt mat lífeyrisskuldbindinga unnið með hliðsjón af spá um áframhaldandi lengingu meðalævi
- OECD gaf á árinu 2016 út ritið OECD Core Principles of Pension Regulation – þar er talið til grunnreglna fyrirmyndar eftirlitskerfa með lífeyrissjóðum að notast sé við spá um áframhaldandi lækkun dánartíðni

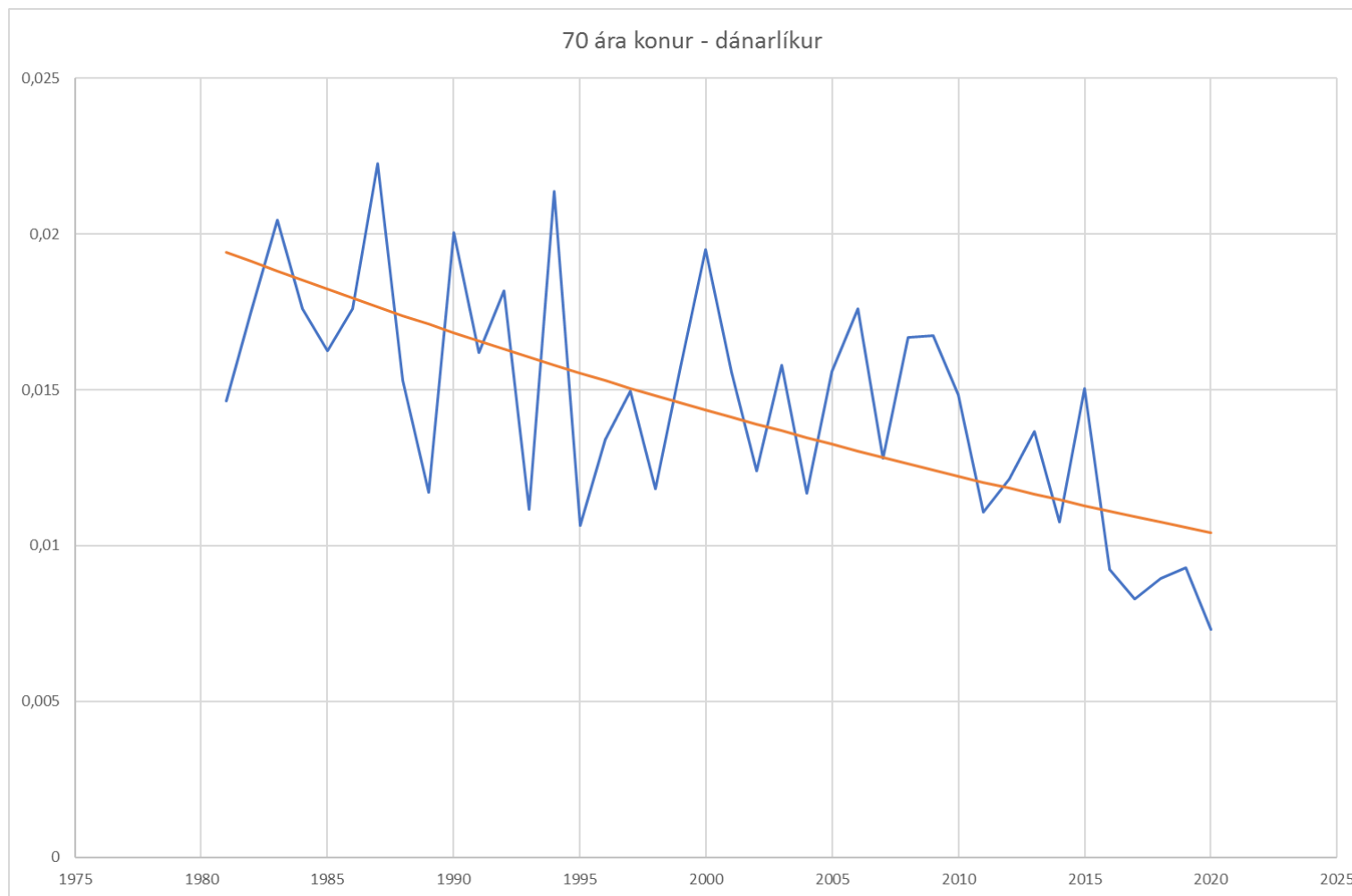
Nýjar lífaldurstöflur

- Gera má spá til framtíðar um þróun dánartíðni með ýmsum aðferðum
 - Til dæmis má reyna að sjá fyrir hvaða sjúkdóma muni verða unnt að lækna
 - Skoða breytingar á dánartíðni á hverju aldursári og gera ráð fyrir að eitthvað svipað muni gerast næstu ár
- Félag íslenskra tryggingafræðinga (FÍT) hefur sett fram tvær slíkar spár, 2015 og 2020
- Báðar eru þær unnar með framreikningi á aldursbundnum breytingum

Nýjar lífaldurstöflur

Nýjar lífaldurstöflur

Nýjar lífaldurstöflur

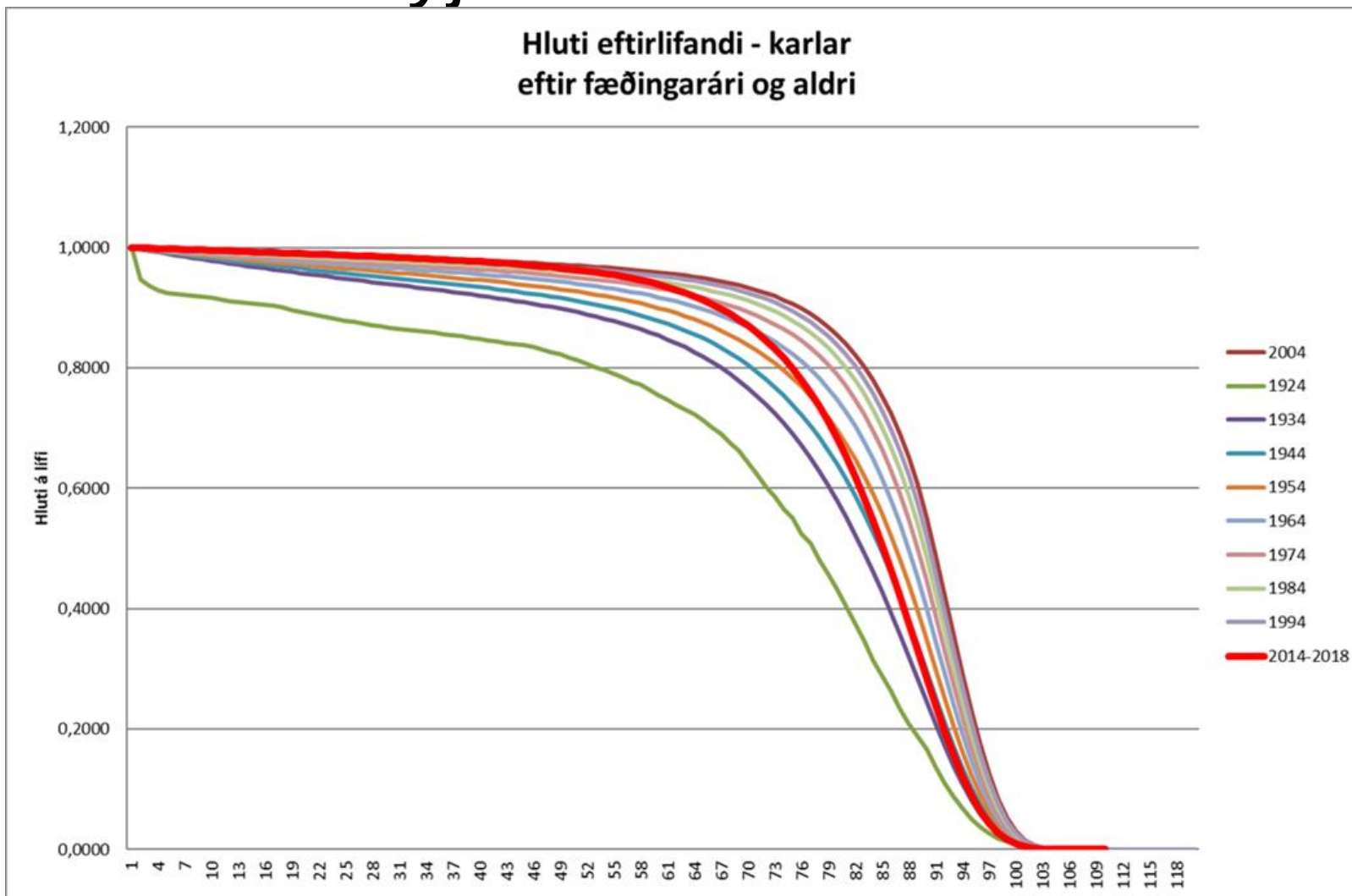
- Reiknilíkanið samþykkt á félagsfundi FÍT 2020
- Tekur við af líkani félagsins frá árinu 2014
- Miðað er við reynslu áranna 1999-2018
 - Í fyrra líkani FÍT var miðað við reynslu áranna 1999-2013
- Reiknað er með líkaninu 20 ár frá upphafsári (2016) síðan gert ráð fyrir að breyting dánartíðni fari minnkandi á næstu 25 árum og verði 1% á ári upp frá því [sama nálgun og í fyrra líkani FÍT]
- Með líkaninu fást sérgreindar lífaldurstöflur fyrir hvern fæðingarárgang

Nýjar lífaldurstöflur

- Félag Íslenskra tryggingastærðfræðinga mælir með því við Fjármála- og efnahagsráðuneyti að reiknigrundvöllur FÍT um spá um hækkandi lífslíkur verði hluti af staðalforsendum tryggingafræðilegra athugana fyrir árið 2021.
- Mælir FÍT með að samhliða upptöku reiknilíkansins geri Lífeyrissjóðir breytingu á viðmiðunaraldri lífeyrisréttinda í samræmi við spálíkan FÍT og framlagða töflu.
- Hvatt er til að Alþingi geri samskonar breytingar á ákvæðum laga um þann aldur sem réttur stofnast til greiðslu ellilífeyris almannatrygginga.
- Einnig er hvatt til að Alþingi geri nauðsynlegar breytingar á aldursmörkum um lágmarkstryggingavernd.

Samþykkt á félagsfundi 7.júní 2021 (atkvæði féllu 7-1)

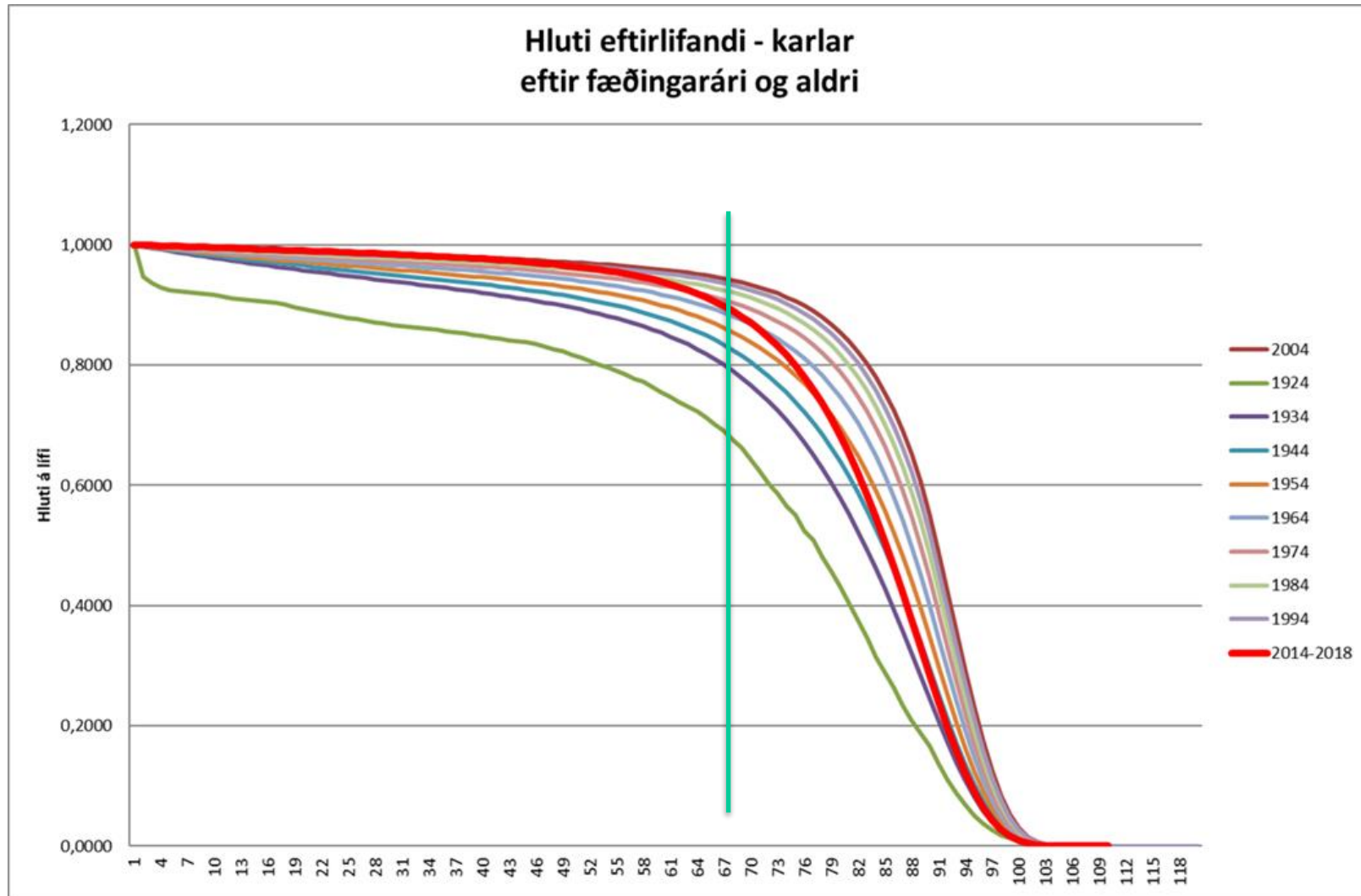
Nýjar lífaldurstöflur

Áhrif á tryggingafræðilegt uppgjör

- Miðað við fyrra spálíkan er almennt gert ráð fyrir heldur minni lækkun dánartíðni en var í fyrra líkani
- Áhrif þess að nota líkanið við mat skuldbindinga lífeyrissjóða eru engu að síður umtalsverð
- Hækkun á mati skuldbindinga 5-15% og breyting á tryggingafræðilegri stöðu geti orðið meira en 10 prósentustig

Áhrif á tryggingafræðilegt uppgjör

Áhrif á tryggingafræðilegt uppgjör

- Eins og glögggt má sjá á myndinni að framan mun lækkun dánartíðni í samræmi við það sem í spánni felst hafa í för með sér auknar ellilífeyrisgreiðslur miðað við það sem gert er ráð fyrir nú ef engu er breytt
- Auknar greiðslur þýða augljóslega hærra mat skuldbindinga
- Það sem getur jafnað út slík áhrif á tryggingafræðilega stöðu er :
 - Lögjöld verði hækkuð
 - Ávöxtun verði umfram væntingar
 - Lífeyrisgreiðslur verði lækkaðar
 - Töku lífeyris seinkað

Áhrif á tryggingafræðilegt uppgjör

- Tillaga FÍT er að síðasti kosturinn verði valinn
- Benda má á nýlega skýrslu Mercer og CFA Institute þar sem íslenska lífeyriskerfið fær hæstu einkunn. Helstu atriði sem nefnd eru til að bæta annars gott kerfi eru :
 - minnka skuldir heimilanna sem hlutfall af vergri landsframleiðslu,
 - **hækka lífeyristökualdur eftir því sem lífslíkur halda áfram að aukast,** (leturbr. BG)
 - minnka skuldir ríkisins sem hlutfall af vergri landsframleiðslu.

Áhrif á tryggingafræðilegt uppgjör

- Sjálfsgöð krafa er að tryggingafræðilegt mat skuldbindinga sé jafnan gert eftir þeim forsendum sem réttastar eru taldar
- Mikilvægt er því að nýjar lífaldurstöflur sem lagðar hafa verið fram verði teknar upp
- Miklu skiptir að lífeyrissjóðir verði samtaka í viðbrögðum sínum
 - Sérstaklega þarf að gæta að réttindum þeirra sem ekki eiga þess kost að lengja starfsævi sína vegna veikinda eða slits
 - Þær breytingar sem gerðar verða þurfa að vera skiljanlegar, málefnalegar og sanngjarnar
- Huga þarf að samspili við almannatryggingar sem munu gegna mikilvægu hlutverki næstu áratugi

Hlutfallsdeild

Tryggingafræðileg staða í lok 2021
með spá um lækkandi dánartíðni

Eignaliðir	Eignir	Iðgjöld	Samtals
Bókfærð eign	40.286,4		40.286,4
Endurmat	-1.059,1		-1.059,1
Núvirði iðgjalda		604,0	604,0
Samtals eignir	39.227,4	604,0	39.831,4
Skuldbindingar	Áunnið	Framtíð	Samtals
Ellilífeyrir	35.860,1	838,7	36.698,8
Örorkulífeyrir	433,7	11,5	445,2
Makalífeyrir	4.784,6	44,0	4.828,6
Barnalífeyrir	0,0	0,4	0,4
Dánar- og makabætur		11,8	11,8
95 ára regla	497,2	85,2	582,4
Endurgreidd iðgjöld	611,3		611,3
Rekstrarkostnaður	372,7	14,1	386,8
Samtals skuldbindingar	42.559,6	1.005,9	43.565,5
Eignir umfram skuldbindingar	-3.332,2	-401,8	-3.734,069
Hlutfall	-7,8%	-40,0%	-8,6%

Aldursdeild

Tryggingafræðileg staða í lok árs 2021 með spá um lækkandi dánartíðni

Eignaliðir	Eignir	Iðgjöld	Samtals
Bókfærð eign	61.370,0		61.370,0
Endurmat	-656,4		-656,4
Núvirði iðgjalda		27.185,0	27.185,0
Samtals eignir	60.713,5	27.185,0	87.898,5
Skuldbindingar	Áunnið	Framtíð	Samtals
Ellilífeyrir	56.221,3	27.870,4	84.091,7
Örorkulífeyrir	4.206,7	2.403,0	6.609,7
Makalífeyrir	1.095,3	527,3	1.622,6
Barnalífeyrir	20,9	100,8	121,8
Rekstrarkostnaður	1.072,9	1.012,6	2.085,5
Samtals skuldbindingar	62.617,1	31.914,1	94.531,2
Eignir umfram skuldbindingar	-1.903,6	-4.729,2	-6.632,8
Hlutfall	-3,0%	-14,8%	-7,0%

Tillögur til breytinga á samþykktum

Tillaga 1 er vegna beggja deilda, en tillaga 2 er vegna Aldursdeildar.

Fyrsta tillaga er varðar 6. grein – Ársfundir.

Breyting á 6. gr. samþykkt, lið 6.1:

Var:

Stjórn sjóðsins skal efna til ársfundar eigi síðar en í aprílmánuði ár hvert. Fundinn skal boða með mánaðar fyrirvara með tryggilegum hætti m.a. með auglýsingu í a.m.k. einu dagblaði. Rétt til setu á ársfundi hafa allir sjóðfélagar og hafa þeir tillögurétt og jafnan atkvæðisrétt sbr. þó 2. mgr. 7. gr.

Á ársfundi skulu eftirgreind mál tekin fyrir:

- a) Skýrsla stjórnar.
- b) Kynning og afgreiðsla ársreiknings sjóðsins.
- c) Tryggingarfræðileg úttekt á stöðu sjóðsins.
- d) Fyrirliggjandi tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins sbr. ákvæði 7. gr.
- e) Kosning skoðunarmanna reikninga sjóðsins
- f) Kosning stjórnarmanna skv. 2. gr.
- g) Laun stjórnar- og skoðunarmanna.
- h) Fjárfestingarstefna sjóðsins.
- i) Önnur mál.

Verður:

Stjórn sjóðsins skal efna til ársfundar **fyrir lok júnimánaðar** ár hvert. Fundinn skal boða með **minnst fjögurra vikna** fyrirvara með tryggilegum hætti m.a. með auglýsingu í a.m.k. einu dagblaði. Rétt til setu á ársfundi hafa allir sjóðfélagar og hafa þeir tillögurétt og jafnan atkvæðisrétt sbr. þó 2. mgr. 7. gr.

Á ársfundi skulu eftirgreind mál tekin fyrir:

- a) Skýrsla stjórnar.
- b) Kynning og afgreiðsla ársreiknings sjóðsins.
- c) Tryggingarfræðileg úttekt á stöðu sjóðsins.
- d) Fyrirliggjandi tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins sbr. ákvæði 7. gr.
- e) Kosning skoðunarmanna reikninga sjóðsins
- f) Kosning stjórnarmanna skv. 2. gr.
- g) Laun stjórnar- og skoðunarmanna.
- h) Fjárfestingarstefna sjóðsins.
- i) Önnur mál.

Greinargerð með fyrstu tillögu er varðar báðar deildir.

Lagt er til að auka svigrúm er varðar tímasetningu ársfunda til samræmis við þau mörk sem sett eru í 30. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða enda núverandi tímamörk óþarflega þröng í samanburði við marga aðra lífeyrissjóði. Þá hafa síðustu ár jafnframt sýnt að æskilegt er að hafa nokkuð svigrúm í þessu efni. Jafnframt er lagt til að skýra orðalag er varðar fyrirvara á boðun ársfundar.

Önnur tillaga er varðar 18. grein – lögjöld til sjóðsins

Breyting á 18. gr. samþykkt, lið 18.1:

Var:

lögjöld sjóðfélaga skulu vera 12% af heildarlaunum hans, sbr. 3. gr. laga nr. 129/1997 og skiptist þannig að launþegi greiðir 4% en launagreiðandi 6%. Auk þess greiðir launagreiðandi að lágmarki 2% í séreignarsjóð, en sú greiðsla er skv. kjarasamningi milli Samtaka starfsmanna fjármálafyrirtækja og Samtaka atvinnulífsins, gr. 8.1.

Verður:

lögjöld sjóðfélaga **til sjóðsins** skulu vera 12% af heildarlaunum hans, sbr. 3. gr. laga nr. 129/1997 og skiptist þannig að launþegi greiðir 4% en launagreiðandi **8%**. Auk þess greiðir launagreiðandi í séreignarsjóð skv. kjarasamningi.

Greinargerð með annari tillögu er varðar Aldursdeild.

Þó tryggingafræðileg staða Aldursdeildar sé jákvæð þá hefur um nokkurt skeið verið halli á s.k. framtíðarstöðu deildarinnar sem þýðir að réttindatöflur sjóðsins tilgreina í raun hærri árleg lífeyrisréttindi en eðlilegt er fyrir það iðgjald sem greitt er. Slík staða er ekki sjálfbær til lengdar og gæti með tímanum myndað halla á tryggingafræðilegri stöðu deildarinnar. Núverandi iðgjald til sjóðsins, sem almennt er einungis 10%, stendur í dag undir lögbundinni lágmarkstryggingarvernd (56%) miðað við núgildandi réttindatöflur og því hefur ekki verið unnt að breyta ávinnslutöflum að óbreyttu iðgjaldi. Því er nauðsynlegt að hækka iðgjaldið og skapa þannig svigrúm til að samræma réttindaávinnslna og iðgjaldagreiðslurnar og koma á jafnvægi í framtíðarstöðu deildarinnar.

Nái þessi breyting fram að ganga verða samhliða gerðar breytingar á réttindatöflum Aldursdeildar til að ná eðlilegu samræmi milli réttindaávinnslna og iðgjalda. Nánar er fjallað um málið í minnisblaði tryggingafræðings sjóðsins.

Nýjar samþykktir taka gildi eftir að þær hafa hlotið samþykki aðildarfyrirtækja og Fjármálaráðuneytis. Þangað til gilda eldri samþykktir sjóðsins frá 16. desember 2021.

Kosning skoðunarmanna

Skoðunarmenn

Eftirtaldir einstaklingar hafa gefið kost á sér sem skoðunarmenn reikninga sjóðsins.

Guðrún Anna Antonsdóttir
Þorsteinn Þorsteinsson

Laun og stjórnar- og skoðunarmanna

Tillögur

- Laun stjórnarmanna hækki úr kr. 95.000 í kr. 100.000 á mánuði, tvöfalt fyrir formann.
 - Laun varamanna hækki úr kr. 50.000 í kr. 53.000 fyrir hvern setinn fund, þó ekki hærri en kr. 100.000 á mánuði.
 - Laun greidd eins og laun bankamanna.
 - Hækkun um 5,2% innan ramma launavísitölu 7,5%.
 - Hækkuðu síðast á ársfundi 2021 en eru lægst meðal lífeyrissjóða.
-
- Laun skoðunarmanna hækki úr kr. 55.000 í kr. 58.000 á mánuði.
 - Laun greidd eins og laun bankamanna.
 - Hækkuðu síðast á ársfundi 2021.

Málefni Hlutfallsdeildar

Tryggvi Tryggvason

Framvinda máls Hlutfallsdeildar

janúar 17	Héraðsdómur Reykjavíkur samþykkir matsbeiðni.	júní 19	Landsréttur fellir úr gildi úrskurð héraðsdóms og hafnar frávísun
febrúar 17	Hæstiréttur staðfestir matsbeiðni eftir kæru ríkisins.	júní 19 – júní 20	Málið tekið fyrir að nýju í héraðsdómi. Aukinn kraftur færist í gagnaöflun. 11 fyrirtökur fyrir héraðsdómi
mars 17	Þórir Óskarsson dómkvaddur sem matsmaður í málinu	maí 21	Gagnaöflun lokið og boðað til málflutnings í október.
október 17	Matsmaður skilar matsgerð sem staðfestir forsendubrest	október 21	Héraðsdómur Reykjavíkur sýknar aðildarfyrirtæki og íslenska ríkið af kröfum.
desember 17	Óskað eftir afstöðu aðildarfyrirtækja og ríkisins til leiðréttingar í ljósi matsgerðar	desember 21	Málinu áfrýjað til Landsréttar
jan. – ágú. 18	Viðræðum hafnað	jan-apríl 22	Aðilar skila greinargerðum og frekari gögnum.
september 18	Aðildarfélögum og ríkinu stefnt		
apríl 19	Héraðsdómur vísar frá 3 kröfuliðum.		

Forsendur áfrýjunar

- Ýmsir ágallar á dómi héraðsdóms að mati sjóðsins.
 - Hægt að fá greinargerð sjóðsins til Landsréttar til að sjá nánar.
- Dómurinn telur það sanngjarnt að sjóðfélagar Hlutfallsdeildar þurfi að bera umtalsverða lækkun lífeyrisréttinda (15%) vegna þess að tryggingafræðilegar forsendur samkomulags um uppgjör ábyrgðar lífeyrisskuldbindinga stóðust ekki.
 - Ekki horft til þess að samningurinn lagði einhliða áhættu til langs tíma á sjóðfélaga.
 - Ekki horft til þess að verðmæti endurgjalds fyrir ábyrgð hallar á sjóðfélaga.
 - Ekki talinn aðstöðumunur vegna „sérþekkingar“ sjóðsins en litið framhjá sérstöðu samkomulags um uppgjör ábyrgðar og lífeyrisstarfsemi Landsbankans og eftirlits Seðlabankans, auk fjárhagslegs styrks aðildarfyrirtækja.

Forsendur áfrýjunar

- Sérstaklega kemur á óvart að dómurinn tiltekur í forsendum að markaðsverð tiltekinna skuldabréfa í eigu Hlutfallsdeildar sé hærra en bókfært verð og dregur þá röngu ályktun að staða deildarinnar sé því betri en af er látið.
 - Þarna er um grundvallarmisskilning að ræða, enda óumdeilt að bókhaldsleg meðferð verðbréfa hefur engin áhrif á tryggingafræðilega stöðu lífeyrissjóða sem málið snýst um. Þetta atriði eitt og sér rýrir verulega gildi dómsins.
- Reyna þarf á skyldur Landsbankans hf. gagnvart sjóðfélögum vegna uppgjörsins en dómur hafnar aðild hans.
- Reyna þarf á gildi ríkisábyrgðar skv. lögum nr. 50/1997 (hlutafélag um Landsbanka), sem dómur telur ekki til staðar gagnvart sjóðfélögum og ekki sé brot á jafnræði að ríkið taldi ríkisábyrgðina gilda vegna bankastj./aðst.bstj. eftir hrun.

Næstu skref og líkleg tímalína

- Greinargerð og frekari gögnum hefur verið skilað og beðið eftir að málið komist á dagskrá Landsréttar.
- Mögulega verður málið flutt síðla árs 2022 eða snemma árs 2023 og Landsréttardómur innan 4 vikna frá því.

Önnur mál

Takk fyrir!